

ЗЕМУНСКИ ГЛАСНИК.

Земунски Гласник излази Недељом у јутру. Цена му је годишња 5 фонтини у банкнотама заједно с поштарином или достављањем у кућу. За предбројнице у Србији стане лист овај дукат цесарски с поштарином. За Босну, Херцеговину и Стару Србију 60 гроша турских, ван турске поштарине, коју предбројници сами имају плаћати.

Број 25.

Предмату на Земунски Гласник прима из Аустрије Сопронова печатња у Земуну, из Београда и унутрашње Србије г. Велимир Валовић у Београду. Предбројници из Босне, Херцеговине и Старе Србије предброје се у плаћеним писмима код управе вилајетске печатње у Сарајеву. Без новаца никакве се не уважавају наручбине.

О пројектима за унапређење школа у војничкој граници.

Написао Г. . . . р.

„L'état c'est moi!“ рече горди краљ француски Лудвик XIV. Тај би се изрек могао преиначити па да буде „L'école c'est moi“ (школа, то сам ја) кад се хоће да се изрази значај учитеља. Јер по себи школа би била мртва ствар, кад јој неби учитељ својим радом живот и дух улевао. У учитељском раду концентрисана је сва она сила, којом се постизавају школеки резултати.

Морали би смо големе чланке написати, што би излишно било, кад би смо хтели горњи изрек опширно доказивати. Довољно је, ако споменемо велику ревност и бригу, коју показују народи и владе свију земаља при подизању поуке школеке. И ратно министарство у Бечу нашло се побуђено, да се реорганизација школа у војничкој граници својски предузме. Оно је израдило у том погледу нацрте, које је распослало подручним властима на претрес. Овај наш завичај није још заступљен ни на ком сабору, те се законски предлози само на тај начин у већим круговима прегресати могу, што нам је дало повода, да и ми коју прозборимо о тим школеким пројектима ратног министарства.

Да учитељи имају највећи утицај на то да школе напредују, давно је припознато; као што се зна, да само учитељ од знања може ваљане држављане васпитати. За то је влада најпре имала на уму, да се заводи установљавају, у којима ће се такви учитељи изобразити. Она је решила, да се заведу две педагогије у војничкој граници, које ће бити раздељене на четири разреда. Ово је леп знак напредњачке тежње.

Који познаје оскудицу, с којом имају у опште ђаци да се боре; који зна како ова непрестана борба за насушни хлеб смета њиховом развијњу, како им одузима потребно расположење и бистрину; који уз то узима у обзир, како све то код ђака, који се спремају за учитеље у већем степену бива: тај ће признати да је конвикт доста корисно заведење, где ће се ђаци не само научно изобразити, него ће имати, и храну и стан, те неће их морити брига за своје одржање док се школују. Ђаци ће се моћи само својој задаћи посветити и кад је организацији тих педагогија поле добра, то могу се отуда најлепши плодови очекивати.

Похвално је у том пројекту и то, што је течај препарандије на четири године подељен. По педагошком основу, да је оно што је најбоље, за децу тек добро, то је ма како стручно изобразени учитељ тек добар за своје звање. Али за учитеље у наше доба па и за будуће, није само довољно, да су они стручно научени; њима је од потребе, да су мање-више вешти у свима научним дисциплинама, а особито у онима, које се односе на практички живот држављана. Будућим учитељима предстоји и друго важно и поштовања вредно вршење дужности. Њихово је будуће опредељење, не само, да нејаку децу васпитавају за ваљане држављане, већ да буду и одраслима у сеоским општинама учитељи и саветници. А да би они то могли вршити, то им је од потребе бистар поглед у свима околностима људским.

Из тога следује, да је учитељу потребно што више општега знања, и зато нам се чини да течај од четири године није сувишан, као што нам се и види да је избор поучних предмета у министарском пројекту добар; јер на таквом основу моћи-

ће се будући учитељ потпуно изобразити, да може после да врши лепу своју задаћу.

Само једна дисциплина, а то баш најважнија, чини нам се да у том пројекту, ако и не са свим занемарена, то ипак није подпуно уважена, јер по нашем мњењу није јој толико часова дато, колико би требало за практично преуговорљене препаранда за будуће своје звање. У том погледу није доста учињено, ако се само основ даје практичном поучавању, него ту треба што конкретно, савршено учити. У свима педагогијама учило се и учи се мање више све оно теоретично, што је потребно учитељима да знаду и чиме ће се они користити; али практично вежбање у поучавању досад је изостало и најбољи препаранд, кад је звање своје практички отпочео, тумарао је по мраку, незнајући како ће да врши своју службу. Тек после више годишњег експериментирања стекао је тако звану „методу.“ Али га је то експериментирање стало доста времена, најлепше године живота морао је пропустити док се у начину предавања усавршио. Колико ненакнадног времена губише тиме и учитељи и ђаци.

Педагошки заводи нашега времена треба да се од пређашњих у томе одликују, што у њима образовани учитељи ваља не само да имају више знања, већ да су и практичнији и самосвестији у вршењу своје дужности. Но то ће се постићи само тада, кад буду још и педагогији имали прилику, да се практички вежбају. У реченом пројекту одређено је недељно само 10 часова за такво практично вежбање, и то само у трећем и четвртном разреду, док се у првом и другом само теоретички поучавају. То је мало за постижење горе изложене цели.

(Наставиће се.)

ДОМАЋЕ И СТРАНЕ ВЕСТИ.

Земун. Јавили смо пре читаоцима, како смо из поузданог извора дознали, да ће се жељезничка пруга до Земуна градити. Мило нам је, што ту радосну вест и са друге стране потврђују, јер пре неки дан добио је један наш суграђинин писмо од једног високог лица, које му између осталог јавља и то да ће зацело близу наше вароши бити прелазна тачка аустријско - српске пруге. Из „Панчевца“ пак, ког први број добијемо, видимо, да панчевачка депутација, послата у Беч ради жељезничког питања, није успела. И то нам се види као неки доказ, да је наше извешће основано. Али при свем том морамо се жалити, што наше варошко заступништво у том животном по нас питању никакве кораке није учинило, док Панчевци не само у Беч него и српској влади у Београд послаше депутацију.

Незнамо је ли варошки кнез г. Коста А. Петровић доиста дао оставку на звање, као што смо пре по чувењу читаоцима јавили. Ако није, то га, као и осталу господу варошке представнике збиљски интерпелујемо, да ли је у том преважном питању од стране овдашњег маџистрата или варошког заступништва какав корак учињен, особито да ли се приликом бављења његове преузвишености г. земаљског поглавара повела реч о жељезничкој прузи земунској? Све што знамо о тој ствари оснива се на неизвесним гласовима, који позније могу изаћи као неистинити. Ако и не због чега другог, то бар ради извесности ваљало би се с тим предметом занимати. Треба да се угледамо на Панчевце.

Радисмо да обратимо пажњу нашег варошког заступништва још и на други важни предмет, т. ј. на комуникацију између десне и леве обале Дунава код Червенке. Познато је, да се нека нова села близу Земуна на банатској страни насељују и да се долме граде, које ће да чувају нове насеобине од поплаве. Насељеници су Немци и по уверавању очевидаца људи веома приљезни, јер неуморно се труде око култивисања рита. Без сумње ће они бити временом јаки произвођачи хране, и почем је Земун најближа скела за њих, а и долме им служе у свако доба исто као и друмови, то ће они у Земун носити своје производе на пазар. С тога се треба зарана побринути за добро уређену скелу, коју ће временом можда

ћуприја заменити. Те насељенике ваља још сад учити да долазе у Земун ради пазара. А зато је потребно као што рекосмо, добро уређена скела. Данашњу пак таквом назвати не можемо.

Осим одборске седнице немамо ове недеље ни за који други општински рад да јавимо читаоцима. О овој пак говори следећи извештај опширно

(Црквено-школски одбор) имао је 14. о. м. свој састанак под председништвом г. дра Миланковића. По отварању седнице прочита председник одпис конвисторије у коме се одговара на поднесено јој питање у погледу снабдења парохиског свештенства.

Почем та ствар спада у делокруг црквене скупштине, то одбор жели да се 24. априла пре подне црквена скупштина сазове, да она три ствар уреди.

Члан одбора г. Ж. Лончаревић прочита извештај пододбора за прегледање црквено-школских рачуна.

Прими се на знање. — Предлог пододбора да се разреже на цркве и школски фонд трошак за штампање позивица за изборну скупштину усваја се и то цео трошак има се на четири равна дела поделити т. ј. један део има св. богородична, а један св. николајевска, један горњоварошки, а један школски фонд, и тутор главни св. богородичне цркве има овај закључак извршити.

Предлог пододборов да се од општинског већа изиште трошак око парастоса умрлог ђенерала Гедсона Заставниковића, усваја се; но пре тога имају се досадашњи тутори св. богородичне цркве позвати, да се најасне од кога су добили налог за држање парастоса.

Предлог пододборов да се дуг С. Јоксимовића од 246 фор. 21 новч. а. вр. уплати усваја се и тутор св. богородичне цркве има тај дуг наплатити.

Предлог пододборов да се дуг С. Петровића од 20 фор. а. вр. уплати, усваја се и тутор св. богородичне цркве има тај дуг наплатити.

Предлог пододборов да се дуг опанчареког ружета од 105 фор. а. вр. као изгубљен из књига изтрише, јер поменути ружет не постоји; има се упутити на црквену скупштину.

Предлог пододборов да се поопштре мере како би се дошло до 500 фор. а. вр. које покојни Тома Михалаћи св. николајевској цркви дугује, усваја се и тутор св. николајевске цркве има се известити у маџистрату да ли има изгледа, да ће се поменути дуг наплатити моћи, и о томе извештај црквеном одбору доставити.

Предлог пододборов, да се руковање легата Јанка Кадељка и Михајла Рохлацера повери туторима контумацке цркве усваја се и председник црквеног одбора има доставити маџистрату закључак црквеног одбора и умолити га, да се руковање поменутих легата повери туторима контумацке цркве.

Предлог пододборов да се у будуће земље, којима рукује црквени одбор, путем лицитације под закуп издају, усваја се и купци имају полу новца положити чим земљу под закуп узму, а другу половину одма после жетве.

На најаву пододборову, да куратори грчког фонда нису хтели предати књиге на прегледање, закључи се да се маџистрат умоли, да позове кураторе грчког фонда да рачуне на прегледање поднесу одређеном пододбору.

Прочита се предрачуни сајнице Мајера о оправлењу сата на св. богородичној цркви и о набавки новог сата.

Тутор св. богородичне цркве има у „Пестер Лојду“ расписати стечај за набавку новог сата.

Председник прочита допис дивизионе команде из Варадина у коме се налаже да се новци имају давати под интерес, који неупотребљују.

Прими се на знање. — Председник прочита молбу учитеља код св. николајевске цркве да се оно парче врта опет подигне.

Тутор св. николајевске цркве има поменути врт са летвама заградити и цигље на врта уклонити.

Прочита се молба А. Алексијевића, у којој иште да му се већ одобрени 89 фор. 18 новч. за позористну гардеробу, коју је он негда општини предао, од интереса које он општини дугује одбије.

Члан одбора А. Даровић умоли се да у идућој седници извештај у овој ствари поднесе.

— Публиковано је велико авансовање у војсци, услед кога наступише и неке личне промене званичника у Војеној Крајини. Погранични начелник одељења при земаљској управи у Варадину подпуковник г. Карл стављен је у стање покоја, добивши чин почасног пуковника. На његово место постављен је г. Шибалић, који је уједно и произведен за пуковника. За помоћника тог начелника одељења наменован је подпуковник Хостинек. Пуковник панчевачке регименте г. Ђорђевић премештен је за пуковника оточанског, а на његово место иде пуковник Шестак из Беловара. Г. пуковник Ђорђевић, путовавши по варадинској и банатској крајини да извиди на која ће се места понаместити нова кордонска стража, дође ономад у Земун, где га изненади тај његов премештај. Жалимо доиста Панчевце, што губе таког опште поштованог мужа. Ваљани капетан г. Радаковић постао је мајором, но уједно жалимо, што га Варадинци губе, јер је премештен у Лику. И г. Александар Миловановић авансовао је; постао је капетаном у варадинској регименти.

Осим тих личних промена престоје још и друге важне мере за Границу. У ратном министарству сад се већа о начину, како да се опет заведе „ландвер“ у комунитетима, за које ће се скорим Ковин и Оршава прогласити.

— У прошлу недељу дошао је овамо земаљски поглавар пр. г. Вебер са супругом. С њиме заједно дошао је из Варадина и г. ђенерал барон Шнајдер са више официра. Други дан пређоше у Београд на подворење светлоте кнезу и г. г. кнежевим намесницима, после се извезоше у Топчидер. Овај пут земаљског поглавара беше приватан, зато није никакве званичне послове предузимао. — Синоћ је приспео овде из Цариграда на оршавачкој лађи

г. Зоретић, који као што је јављено наменован за царског генералног консула у Сарајеву, куд ће идућег четвртка да отпутује.

— Наш дописник из Београда пише нам: „Јединству“ није више уредник г. Стојан Бошковић. Узроци су, као што и сам вели, болест његова. Сад је уредник „Јединства“ г. Јован Балаитски, досадашњи уредник „Српских новина.“ Нови уредник ће се држати као што и у својој програму вели, правца умерено-либералног. Није ми пак познато ко ће званично „Српске Новине“ од сад уређивати. — Од неког времена опажају се овде код нас неке промене у јавном мњењу бар у колико се то познати даје журналистиком, т. ј. бројем читалаца листова, што овде излазе. „Видовдан“ познати орган конзервативаца јавно је умножио број својих читалаца, који су се за три месеца утростручили и то по највише распрострањен је код грађанског сталежа у Београду и по већим паланкама. „Србија“ пак сада штампана једва пола толико примерака, колико је штампала лане у ово доба. „Јединство“ такође је половицу својих читалаца изгубило, и то за крајко време свога постанка. Нечувено беше у српској журналистици, да се позиву бив. уредника тога листа, кад га је јесена покренуо, толики број претплатника одзвао. Популарности његовој мора се приписати, но ова би још већма ослабила, да је он тај полуванични лист и даље уређивао. „Световид“ нема никаквог значења по јавно мњење, те ћу само још да споменем жалостан факт, да се и „Ружа“ од неког времена прилично подигла, што се тиче броја претплатника. — Кад већ говорим о књижевним стварима, још да вам јавим за ново драматично дело г. Танасија Николића, које је он скоро написао а предмет му је ужасна топчидерека катастрофа. То дело хтео је писац да украси и са неколико песама, но немилостиви цензор избрише две песме, што их пева Паја Радовановић и један четворопев певан од убијца кнежевих. Пропуштене су само две песме, што их пева вила. Композиције песама поверно је писац бившем а сад у пензији налазећем се капелмајстору г. Шлезингеру. — Јучерашњи „Пестер Лојд“, од вторника 15. априла, овде није пропуштен, чега ради није ми познато. (По свој прилици због једне лажне вести што је из енглеских новина „Daily Telegraph“ извађена, која говори о предстојећем атентату

против живота једног високог званичника српског. У.) — Стојан Антић уредник „Правде“, који је скоро из државне службе отпуштен, добио је дозволу за јавног правозаступника у београдском округу.

— Из Сарајева добисмо овај допис: Одавно вам нисам писао и ако сам обрекао чешће вам се јављати. Али ви знате како овде ствари стоје, те да се ретко шта има одавде јављати. Та стагнација је стара болест у источним земљама. У српским листовима јављено је за аферу због које је позват у Сарајево архимандрит Пелагић. Он је позват овамо из Бањалуке пре месец дана услед једне афере, што је тамо имао са ноћном стражом, па је при испиту у Бањалуци такав оштар и вређајући одговор дао, да га је ондашњи мутесариф у Сарајево јавио, те га је влада овамо на одговор позвала. Његово путовање није било онако страшно, као што се чита у српским листовима; на иттову се возио г. Пелагић а заштија, који га је пратио беше му послужитељ а не стражар. Сваки одлични путник по Босни сигурности ради, овакога заштију има за пратиоца. Г. Пелагић је одео у митрополији, где још стањује. Нити је био у аџи, нити му је забрањено ходати по вароши и околини, што сад чешће чини, окићен својим црквеним одличјем златнога крета. Он још није испитиван и као што чујем везир хоће да се ствар преда заборавности. — Порта је издала нов закон по коме сродници везирови не могу бити чиновници у једном истом вилајету. Услед овога закона оставиће Рауф-паша кајмакџиство зворничко у Тузли, јер је рођени син Осман-паше. По свој прилици доћиће на његово место београђанин Рашид-ефендија. Овај је сад у Бањалуци, где отправља дужност мутесарифа, јер је Али-Риза наша овде у Сарајеву, где чека друго опредељење. Мектубџија пак, за кога неистинито јавише српски листови да је сметнут са звања, још исто отправља. — Вилајетска штампарија оскудева у српским слагачима. До сад је у тој печатњи од српских школских књига штампано: Буквар, који је израдио по сасвим новој форми г. Милош Мандић; Прва Читанка и Свештена историја. Са латиницом сад се штампа Географија, што ју је написао сарајевски католички учитељ Франковић. — Женска српска школа под управом хаџинице Стаке, која има царску месечну плату 600 гроша бан бадава,

слабо што привремено, а позната нам је прека потреба добре женске школе. Но скоро биће помоћи у томе, заузео се ваљани пруски конзул г. др. Блау, те се надамо да ће се помоћи пруске владе овде отворити нова школа за женску децу без разлике вероисповеди.

— У Новом Саду беше у вторник рештаурација маџистрата и варошког претставништва. Српска странка одржала је победу за већином од 197 гласова, којих је српских било свега 812. За градоначелника је изабран Стеван Брановачки, са судца Милош Димитријевић, за варошког кашетана Ђорђе Камбер, за сенаторе такође осим једнога сви сами Срби. Од претставника варошких, којих свега има 94, педесет и четири њих су Срби. По „Застави“ дошли су многи из околине, да виде избор, што показује велико саучешће и интерес за Нови Сад. — Са избором како градоначелника тако и варошког судца задовољше се и умерени људи противне странке.

— У седници хрватска сабора од 9. апр. држао је Стојановић подужи говор, у ком је предложио, да сабор закључи ово: Сабор протестује против тога да се продаду 30,000 јутара шума у Крајини, и изјављује, да је ратно министарство погазио закон, који је Његово Величанство потврдило. Зато би требало да се пошаље Цару депутација која би га замолила, да наложи ратном министру, да се држи закона.

— Угарски сабор одпочео је свој рад. Избрани су чланови одсека, којих има свега девет. У сваком одсеку има и по три члана хрватског сабора. Као што је јављено, отворен сабор у прошлу суботу. У понедељник отидоше посланици са председником сабора по старешинству краљу на подворење. У престолној беседи изложена су у главном предмету, о којима ће сабор већати: Преустројство правосуђења, муницијан и магнатске табле, закон о удруживању и о јавним скуповима, закон о реалкама и гимназијама и пр.

— Хонвидеки официри наменовани су. Угарски званични лист саопштава њихова имена. Међу пуковницима налази се и гр. Андрашија, и начелник министарства Холан. Надвојвода Јосиф, син покојног Палатина, командант је целе хонвидеке војске.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Беч, 19. априла. (Телеграм.) Шенице у Бечу: банатске 87-ф. 4.25, потиске 86/89-ф. 4.35, мађарске 86/87-ф. 4.40, словачке у Фелисдорфу 86/87-ф. 4.25, шопронске у Шопрону 86/89-ф. 3.80. Ражи у Бечу: словачке 82/83-ф. 3.55, мађарске 80-ф. 3.30. Шопр. јечма 69/71-ф. 3.15. Зоб 45-ф. 1.88, 48-ф. 2.—

Земун. Кад већ штампасмо прву страну овога листа, дође нам вест о железници, што ће из Кикинде до Београда да се гради. Железничка пруга повући ће се од Глогоња управо на Борчу, а преко Дунава ће да се направи Ђуприја код Карабурме где је циглана. Главна ће штација бити у Глогоњу, за Земунце пак код Борче. Предрачун показује да само сводови кроз рит, по којима ће од чести пруга ићи, изискују четири милиона франака, а мост преко Дунава стаће на осам милиона франака. Железница ће дакле од Панчева сахат и по а од Земуна три четврти удаљена бити. Но кад се у есап узме, да ће се једно крило од Ковина до Глогоња повући, то ће Панчево ипак имати железничке свезе, дочим Земунце Дунав од исте раздваја.

Ово није баш најбољи глас с којим морамо изаћи пред читаоце наше на празник Христовог васкресења. Погољнија је вест ово, да је јуче главни инжињер алфелдеке железнице г. Крајтер у Земун дошао, да проучи околности ради грађења железничке пруге из Осека у Земун. Он се задржавао овде само неколико часова па је у истој намери прешао и у Београд, а тако исто ће да походи и Руму и Митровицу. На састанку са неколицином интелегентних наших грађана изразио се, да је велика банкарска кућа Ротшилд заједно са аустријским кредитним заводом добила дозволу на трасирање реченог железничког крила и да ће они до који дан предати молбеницу за концесију.

Речена конзорција, која концесију тражи, не иште државну гаранцију на извешан приход од осечкоземунске железнице. Тим пре би се надати могло, да ће је добити, кад не би било противних утицаја, који би осујетити могли ту њихову намеру, и за које знамо да из принципа постоје. С тога и препоручује г. Крајтер општинама, као што су: Земун, Рума, Митровица и т. д. којих интерес изискује да се железничка пруга кроз Срем повуче, да се и од своје стране заузму, да се наведеној конзорцији концесија изда. И заиста интерес Земуна захтева да се пруга та што пре сагради. С тога и јесу вар. претставници на-

ши зактевали да се варошко заступништво одма трећи дан ускрса на састанак позове, на ком ће се само предмет тај у претрес узети. Али не варошко заступништво само, него и трговачки одбор неодложно треба на трговачке задруге у Митровици, Руми, Осеку да се обрати, да и оне чине кораке у тој ствари, која се њих исто тако тиче као и Земунце.

Земун. Обрт Земунске Штедионице месеца априла 1869. п. р.

Примање.	
Пређашња готовина благајне	ф. 20570.58
Рахни улови	8268.58
Уплаћени зајмови на залог дати	940.—
Уплаћене менице	5500.—
Камате од зајмова	280.31
Камате од зајмова на залог	4.37
Камате од есконт меница	165.32
Доходак од штампарских ствари	18.60
Провизија и писарина	106.99
Ванредни зајмови	141.47
Непосредна штемпларина	—35
Свега	ф. 35996.57

Давање.	
На уложнике повраћено	ф. 2961.38
Камате од уложених капитала	26.52
Дати зајмови	9240.—
Дати зајмови на залог	350.—
Есконт менице	9850.—
Плата званичницима	116.65
Ванредни зајмови	1592.56
Готовина благајне	11859.46
Свега	ф. 35996.57

Панчево. Обрт Панчевачке Штедионице месеца априла 1869. п. р.

Примање.	
Готовина прошлога месеца	ф. 10539.08
Улови овога месеца	55710.82
Уплаћене менице	7851.62
Уплаћена меница реалног кредита	300.—
Камате од зајмова на непокретности	507.32
Камате од зајмова на залог	2.89
Есконт меница	432.22
Писарине	4.20
Пристојбина од зајмова на непокретности	29.59
За штедионичке књижице	4.50
Свега	ф. 75382.24

Издавање.	
Враћени улови	ф. 23441.68
Есконтирате менице	22536.32
Зајмови на непокретности	15918.—
Зајмови на залог	500.—
Камата на враћене улоге	133.01
Плата	196.66
Трошкови	41.16
Готовина за следећи месец	12612.41
Свега	ф. 75382.24

Београд, 19. априла. (о. д.) Овде житарека радња и не миче се. Нити што пролази сад за местну потребу нити за извоз. Кукуруз купују трговци што хране свиње. Цена храни ова је овде: шеница 64/70, ражи 52/54, јечму 52/54 гроша, иста је цена и зоби, коју сељаци по тој цени неће да дају. — Дошло је 4 шлепа пруске соли.

На пијаци има багане и јагнеће коже, које обе добро пролазе. Коже овчије маторе салањске по 25/26, сељачке по 23/24, козије салањске по 25/28, старе јагнеће по 17/18, нове јареће по 16/17, кавлаци по 13/14, багане по 6 гроша са 5%. Ревуљане багане и јагнеће добро пролазе и по горњим пијацама, највише се траже за Лајпциг. На цени

су сада коњске и телеће коже. Нове јагнеће по 22 гроша плаћају.

Цена масти $7\frac{3}{4}$ —8, лоју $7\frac{1}{2}$ до $7\frac{3}{4}$, цеђеном меду $3\frac{3}{4}$, воску $27\frac{1}{2}$ до 28 гроша ока. Бела вина аков по 72—80, ракије 9/10 гради $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{3}{4}$ ока. Лањску и преклањску вуну чувају сељаци и недају ниже од 8 гроша, као што не примају ни капаре за нову ниже.

У Лајпциг носе скоро све зверке, што год има на пијаци. Ове су им овде цене: зечије $\frac{1}{10}$ ф. 40/42. Творови 54/58, куње 160/170, самсаре 120/130, јазавци 26 гроша пар.

О новчаној радњи имам само да приметим, да има много рубаља на пијаци, те се дукат мења за такве по 60 гроша 25 пара, а за цванцке по $56\frac{1}{4}$ гроша. По весгима из Париза и Беча осигирано је грађење цариградско-београдске железнице.

Пешта, 13. априла. (С. К.) Не могу вам пријатно по житарску трговцу извешће о промету прошле недеље поднети. Још с почетка седмиче показало се нерасположење у тој радњи, које још веће постало и до данас траје услед лепе топле кише, што имадемо ово дана.

Шеницу слабо нуднше, премда неби ни било узимаоца, и сав промет ограничавао се на потребу млинара. С тога и јесу цене омет понустиле са 10, негде и са 15 новчића. Продато је око 60—70000 центи шенице. Слабија роба никако није узета; што вести са стране хрђаво гласе, то није ништа ни закључено за извоз.

Ова цена шеници је бележена: 88-фунт. по 4.50/60, 87-фунт. по 4.35/45, 86-фунт. по 4.20/30, 85-фунт. по 4.— до 4.10, 84-фунт. по 3.60/70, 83-фунт. по 3.25/35, 82-фунт. по 3.10/20, 80/81-фунт. по 3.— до 3.05; потиске шенице 83-фунт. по 3.50/60, 82-фунт. по 3.40/45, 80/81-фунт. по 3.20/30.

Наполици бележена је цена са 2.80/90, али не налази купаца, а ражи које је продато око 10.000 мерова, остала је пређашња, т. ј. 78/80-фунт. по 2.75/85, 80-фунт. по 2.80/90.

И пиварском јечму пада цена, и продато је око 10.000 мерова, пиварског по 2.70/85, за мали по 2.20/35. Јечам за стоку на 72-фунт. мере не пролази по 1.90 до 2.10.

За зоб више се пита, те беше са 5 новчића боље плаћена. Свега је зоби продато око 25.000 мерова; 50 фунти узанске робе по 1.75, а 50 фунти 46-фунтанске по 1.80. Закључено је 45/50-фунтанске робе у Ђур стављено по 1.80.

Са кукурузом такође беше слабе радње прошле ове недеље; продато је готове робе 15.000 цолценти по 2.— до 2.15. Закључено је за мај-јуни узанске робе по 2.10 мерова, за мај-јуни-јули цолцента по 2.25.

Маест, вар. готова роба са буретом по ф. 42, 25/37 $\frac{1}{2}$; сеоска роба, које нема на пијаци, бележена је са ф. 40—40.50, исто тако и српска роба.

Цеђен мед по ф. 19—19 $\frac{1}{4}$; сиров восак по ф. 113—114.

Са шљивама нема радње. Босанске г. 1868. бележене су са ф. $7\frac{1}{2}$ —8, шљиво пак 1867. нуде по 5.50.

Шипарске још никако не пролазе. Фабриканта се уздржавају од куповања, и подрирују своју дневну потребу у том есапу по високој цени, и ако имаоце држе прву сорту по ф. 18.—, које им се не плаћа. Мађарска и славонска роба по 16.—16.50.

Сисак, 12. априла. Седмично извешће о радњи са храном, које даје сисачки филијал хрватске есконте банке: Слаба радња са шеницом, које беше промет 30.000 вагана: банатске, бечејске и потиске 83 $\frac{1}{2}$ /85-фунт. по 3.80, 84/86-фунт. по 4.10/15; слабија роба 81/73-фунт. по 3.50. — Наполици баватске и сремске 77/78-фунт. по 2.80, 77/80-фунт. по 2.65, ванемарсна. — Кукуруза беше промет 50.000 вагана, домаћег и босанског 81/86-фунт. по 2.10. — Бечејски и банатски јечам 62/65-фунт. по 1.70, 65/68-фунт. по 1.80/90 — Сремске и банатске зоби 42/43-фунт. по 1.45/50, 44/46-фунт. по 1.55/60; бечка цента босанске по 2.80/30. Стање воде ва пловдбу добро је.

Седмични преглед курса на бечкој берзи.

	14.	15.	16.	17.	18.	19.
	А п р и л а.					
Дукат цесарски	5.81	5.74	5.72 ^{1/2}	5.77	5.79	5.82
Сребро	120.—	119.50	119.25	120.—	120.50	120.75
5% металици	61.20	61.—	61.—	61.50	61.95	61.80
Ови с кам. мај—новем	61.20	61.—	61.—	61.50	—	61.80
5% народни зајам	69.10	69.—	68.80	69.40	69.80	69.80
Акције народне банке	721.—	721.—	721.—	723.—	723.—	726.—
" кред. завода	276.80	276.50	279.—	285.60	285.70	287.70
Ловови 1860. године	99.10	98.—	98.20	99.70	100.80	101.30
Лондон	122.80	121.85	121.65	122.25	122.80	123.25

ОПШТА РУБРИКА.

Уредништво не одговара за чланке, који се печатају под овом рубриком.

Господине Уреднице!

У прошлом броју вашег цењеног листа изађе одговор на мој позив од г. пароха Н. Савића; јер као што и сами знате да сам га позвао да ми рече: шта хоће са „онаким“ постуцима.

Верујте ми Господине да кад сам га стао читати, задартах од страха и са зељном читав га даље; јер мишљах — као што је он у нади — е ће ме тако „окаљати“ да ни Богу ни људма ваљати нећу, те ћу још морати и кунку „витеаду“ потражити да се оперем.

Но ја, као и увек, уверен будући, да г. парох нема — ама ни близу — чиме би себе пред светом оправдати могао, похитав штваномј публицу — пред којом сам га и позвао — да јавим чиме се г. парох служи, да себе оправда.

И где, несам се преварио у своме уверењу.

Г. парох изволео је рећи: „А такође и одношај мој према једном „пецу“ (?) црквеном, недопушта ми да се у полемику с њиме упуштам, који је већ за шест месеци као учитељ овдашњи и певач својим понашањем у цркви дотле дотерао, да је једном од црквеног одбора закључак се морао донети, да нередима који се за ових шест месеци у общте, а особито при богослужењу опажују и догађају, на пут стане; јер је и сам одбор увидио, да ови нереди због незнања у правилу црквеном већ престати морају.“

О, г. парохе! зар вам није сметало — казати ово? — Али тако је, кад човек мора и за труду сламку да се хвата! Мени је жао изрећи, али шта ћу; — чиста ме савест гони да кажем: да се мене онај закључак не тиче, као што то може и сам с. одбор потврдити.

Зато ево себе јавно пред цењеним читаоцима овога листа од таквих потварања ограђујем. Па би још поново молио г. пароха да ми јавно у бри наређа и исприча моје „понашање за ових шест месеци у опште, а особито при богослужењу.“ Ја ћу макар и ту грозницу претрпети. Дакле, нека слободно одговори на сва она моја питања, што му пре наведох. На страну са шеврдањем!

Веома се надам да ће слав. одбор, који је закључак донео, у атар правде и невиности, хтети и од своје стране одбити то потварање.

За сад оволико.
Још би приметно г. пароху да се утеша што мисли да сам „наведен од нечистих духова.“ Мене не наводи нико други, до ли моје убеђење.

У Земуну 17. априла 1869.

Александар Кузмановић, учитељ.

И з ј а в а.

У „Застави“ број 29. извинуо је један лажљив допис, у ком се нашем коман. команданту подмеће да је код образовања црквени скупуштина сметње и неслоге правно и много се у послове исти утицао. Та то је бар опште познато, да та улога већем броју свештенства припада, почем употребивши глупост варода на своју руку, јавно говори да саборским закључцима није задовољно, једно зато што по тима као што само каже, материјално знатно штетује, а друго што му никако у рачун неспада да руковођење црквеним касом из својих шака изнети, а то ако хоћемо право рећи није ни мала штета, сто десетет година како Граница постоји, руководи свештенство неограничено без икакве контроле те касе, пак шта мислите — чист рачун, видна каса, приход и расход увек једногласан. Ди-

Пловидба местне лађе до 19. маја.

Из Земуну у Београд, у 6 и по сахата у јутру.

Из Београда у Земун, у 7 сахата у јутру.

Из Земуну у Београд и Панчево, у 7 и по сахата у јутру и у 2 сахата по подне.

Из Панчева у Београд и Земун, у 10 сахата пре, и у 4 и по сахата после подне.

Из Земуну у Београд, у 5 и по сахата после подне.

Из Београда у Земун, у 7 сахата после подне.

Der Sinn dieser Antrittsverse scheint ein mäßiger Ausfall gegen den, nach jeder „heiligen Weib“ sich mit einem Leller in der Hand in submissive Abfällungspostur setzenden Kirchendiener zu sein. Sollte der zitierte Vers nicht etwa lauten:

„Nach Hochzeiten und andern heiligen Weib'n,
Sib dem Meßner nichts, sondern opfre da herein.“

Dies wäre mindestens aufrichtig und deutlich; Ersteres dem Orte angemessen, letzteres beiläufig eine nähere Erklärung für diesen Gen, die es periodisch betrifft.

Semlin, im April 1869.

Sapienti sat.

Neuestes in Filz-Herrenhüten!

in der rühmlichst bekannnten Kappenhandlung. Dieselben sind zwar schon abgetragen, deren Klanten abgeholfen und dürften wahrscheinlich in Pest am Landelmarkt zusammengekauft worden sein, aber frisch gefärbt und zugeflusst werden sie in „dunkler“ Weise für neue Hüte in Verkauf gebracht. Diese neugefärbten alten Filz-Herrenhüte werden empfohlen von einem

Aufgeffenen bei dem's gegliift.

Nro 1304 Abth. 2.

Edikt.

Vom k. k. Militär-Communitäts-Magistrate in Semlin wird hiemit bekannt gemacht:

Es wird über Ansuchen des Herrn M. G. Adv. Mate Ivie für Eva Bronzics die exekutive Feilbietung des im hierortigen Grundbuche sub Grundbuchs-Protokoll Zahl 329 verzeichneten, auf 2150 fl. öster. Währ. geschätzten Hauses des Theodor Sollar zur Hereinbringung der Forderung der Gesuchstellerin pr 42 fl. öster. Währ. N. G. unter der von dem letzteren beigebrachten Lizitationsbedingungen bewilligt, die Termine hiezu auf den 22. April, 18. Mai und 18. Juni l. J. jedesmal um 3 Uhr Nachmittags bei diesem Magistrate mit dem Beisatze angeordnet, dass der Grundbuchsstand der feilzubietenden Realität, und die Feilbietungsbedingungen hiergerichts in den Amtsstunden eingesehen werden können.

Semlin, am 24. März 1869.

Bach m. p.

Major-Bürgermeister.

Robb m. p.

Hauptmann-Auditor.

Званична објава.

Од високог војеног министарства дозвољено је са рескриптом од 26. марта 1869. бр. 1691. на предлог општине у месту Стари-Бановци 9. крајничке пуковније недељни вашар сваке суботе са свим у § 66. обртничког реда наведеним предметима држати.

Вашарно место је грчки сокак од канцеларије идућим сокаком го-ре, које се са овим на знање до-ставља.

У Ст. Бановци, 20/8. априла 1869.

Трумић, капетан.

Ференције једном речи казати никад никакве нема, зато нису нужне ни поправке, добро се звала Богу напредује, нека остане по старом, вице у 19. столећу већи број српског свештенства. „Радујте се ја и веселите се ја, овци са пастири своји.“

Кривцу бацити на коман. команданта у том смотрењу јест само подло оклеветање. Он је са своје стране јавно учио народ, да је сад време, да се за своју цркву и школу живо заузме, средства нужна набави и т. д., али бадава је све поука недозрелом и повољивом народу.

У том истом горе наведеном допису напада безобразни дописник још гусније на част нашега ваљаног и у сваком погледу правичног фервалтера и подмеће му, да је једном кривца тукло и да је тај у својој одбрани њему зајам са неколико бубатака вратио. Одкуда дописник те новости црпи, ми не знамо, мора бити од жена са бановачке пијаве, или баш има у споразумењу својих једномисленника тај задатак, да на паметне и невинне људе лажи потвара, а неваљале путем јавности брани. Ми га зато са овим позивамо, да се покаже и сдржај свога дописа осветочи, ако је поштен човек; недоводорни пак том нашем позиву, онда публица не треба бољег коментара преко његовога карактера. Ми само у толико за љубав истине свакога уверити можемо, да је наш фервалтер таквога поштеног карактера да ни длачице не да пасти на себе, а камо ли да би се један кривац осмелио на њега руку подићи, и то у амту, с тим мање, што он испите криваца никад сам не предузима; ако нема капетана, ово мора други један официр бити. Истина је да се један ловов противио, али то није први а неће бити ни последњи; од како су батине укинуге ловови су се обезобразили и једном речи казати, сасвим отели, пак зато опет није никакво чудо кад је свом свету познато, ал је чудо зашто дописник да тог ловова брани и сиромаском назива, ваљда зато што је из Сурдука и што је по мислу дописника невинно затворен, заиста није ништа много сагрешно, само је једном Беканпацу сав чопор свиња (22 комада) украо и поклао. Или га може бити дописник брани зато што сад неотима него чопором краде, за отимање оваца каштигован је са пет година робије у Варадину граду, а за тај украдени чопор свиња незнамо какву ће каштигу до-бити, то ће дописник и његови једномисленици боље знати. Ми само читаоце с тим пазљиве чинимо да расуде кога дописник брани а на кога напада. Одавно ми то знамо да дописник и његова дружина на садашњег фервалтера мрви што је у својој дужности точан особито у смотрењу ловова, али и то знамо које фервалтере он воле, у том погледу ћемо му кад своје име покаже један велики молбан читати.

У Ст. Бановац, на Цвети 1869.

Постојећи црквених скупуштина приседици.

Herr Redacteur!

In der hiesigen römisch-katholischen Pfarrkirche wurde eine Sammelbüchse mit der Aufschrift aufgestellt:

Milde Gaben.

„Nach Hochzeiten und andern heiligen Weib'n,
Sib, frommer Christ, dein Scherlein da herein!“

Самртна пресуда.

(Од М. Јокаја.)

v.

Два месеца после овог догађаја прођоше, кад је госпођа Монсе једног дана поново пред суд позвана. Почело се говорити, да се нови докази против ње изнађоше.

Поротници се опет сакупише, слушаоци беху опет многобројни, и оптуженица са њеним неугледним браћом опет се указа.

Сад тек моглоше се на лицу анђелијином знаци худог незадовољства спазити.

Г. Дувао заисте допуштење, да своју истрагу са неким питањима започне. Окрену се оптуженој и поче јој питања стављати:

— Ваше је породично презиме, госпо, Анђелија Дуфорет, је л' те?

— Јест.

— Добијате ли под тим именом кадгод писма?

— Откако име Монсе носим, никада.

— Имате ли барем каквог познаника у Филадельфији?

— Ја барем не знам да имам.

— Можда ћете тамо каквог Тонера познавати?

Анђелија се уздрхта у целом телу; узбуђеност у коју је спомен имена тог доведе, не моглаше никако прекрити.

— Но, госпо, сад вам писам никакву мртвачку лубању показао, да вас питање моје тако потреса. Познајете ли г. Тонера?

Анђелија је прећутала, да је оног једног и чемерног вечера једно писамце са Тонеровим потписом добила. Садржаја му осим ње нико више не знаде. Што би писмо то само против ње сведочило, није га ни хтела спеминати, али пошто је јавни тужиоц пита, да ли Тонера познаје, одговори му она јасним и снажним гласом:

— Не познајем га.

— Видите, а он вас познаје. Ево овде је и пр. једно писмо, што га тај Тонер Анђелији Дуфорет пише. Послушајте му садржину:

— Драга Анђелијо!

Госпођа Монсе изгледаше при почетку том као громом поражена.

— Надам се, да ћеш се о пронећем самоубијству твог мужа само смејати морати, кад ти господин Т. (име ово не беше сасвим исписано) целу ствар потање изјасни. . . Мислим да је свет гатку ту лако веровао а лако и заборавио. . . У

тој ствари имамо ми господину Т. много да захвалимо, јер он нам је неуморно саветом и делом помагао. . . Можда би већ време било, да међу познаницама својим разгласиш, да се по други пут удати желиш. Очекујем те са највећом жудњом и бројим сваки дан, што ће до доласка твог да ми протече. Извести ме кад ћеш стићи, јер хоћу да ти до Ливерпула на сусрет изађем. Неизмерно те поздравља и љуби твој Тонер.

Анђелија стајаше као укочена пред силном светином, што је нетренимиче посматраше. Лице јој обузе ватрена румен, из које знаци повређена честољубља одсејајиваху. Ушима својим чисто неверујући, теретом те ужасне тајне обузета, гледаше само предасе.

— Ту је још и једна примедбица: „У амајлици, што је на пресима носиш, има један прамичак косице нашег преминулог синчића, пошљи ми га, да га уместо твојих усница љубим, док ми не дођеш.“

— Анђелија викну упрепашћено и са знацима пуним очајања окрете се својим судијама:

— Моја господо! овде се самном ужасно титрање тера. Што се око мене догађа, одузима ми мишљење, памет, буну ме и слаби као какав страхан сан. Неки измет пакла кује своје ђаволске планове против мене, гура ме у пронаст а ја га не могу да избегнем. Онај што је писмо то писао није човек, по мора бити да је какав из пакла побегли ђаво, што ме до тог хоће да доведе, да и биће божије одречем.

— О не, није то ни издалека ђаво, прекиде је Дувао, ми смо се преко конзулата од тамошњег гувернанта известили о том Тонеру и заповедили да га у Француску пошаљу, да се с вама сучи. Тонер је са великом муком нађен; с почетка се истина затвору свом противио, али кад му се рече, да је неко писмо, што га је Анђелији Дуфорет писао, уваћено и читано, одма се предаде закљичујући се, да је жена та у свему невина, да он носи сву кривицу.

— Добро, дода Анђелија одахнувши, напоследку ћу га опет моћи видети и запитати, шта ли сам му учинила, да ме тако страшно гони.

— Варате се, госпо, да вас гони. Он се свечано заклео, да сте ви са свим у том невини, да само њега казнити ваља. Али је он и то тврдио, да га љубите и то само њега у свом животу, и баш то вас доводи у подозрење.

Анђелији мину нека мисао кроз главу.

— Како изгледа тај човек? запита она брзо.

— По описивању има кврчасту риђу косу, округлу такође риђу браду, ватрене севајуће очи. . . .

— Не познајем га — не познајем га! Свемогући, свезнајући Боже, буди ми ти сведок, да човека тог не познајем. . . и дркћући са подигнутим рукама к небу паде на колена, сажаљења вредна слика горког очајања.

— Чудновато је, да тај човек и саме оне тајне зна, које су само сугругу познате.

— Милостиви Боже! промуца несрећница и покривши лице рукама паде јецајући на тле. Одма јој притрчаше у помоћ; Арнолд је готово до столице однесе. — Зашто ме спасосте од смрти, промуца она, да сам умрла, не би морала ово претрпети.

— Ја ћу вас наново спасти, рече Арнолд и за тим ступи храбро и одважно пред судије. Његов погурен изглед исправи се, прса му се раширише, очи засветлише.

— Штована господо, племенити поротници! поче он са отвореним и снажним гласом — Тужба, што је на моју клијентицу наново подигнута, није само управљена против њена живота, него више још против њене части. Закону је допуштено, да тамо где подозрења има, не само кржаве трагове убијства, него и полубе неверног брака истражује. Ја сам прот грађанин, али не верујем да је праведно, жени једној част са једним потезом збрисати; част коју јој никако повратити не можемо а која жени тој једино и највеће благо беше; не верујем да је праведно, да се то још само поводом једног сатанском злбом написаног писма чини, а онога, ко га је написао нико и непознаје, нико га се у целом Паризу ни опоменути незна, где на против г. Монсе у најбољем гласу стоји, где је овде рођена и васпитана. Зар писмо једног човека, који се у почетку сам за кривца издао а потом умакао, да нам решење у овој тако страшној прилици донесе? А ко ће нам добар стајати, да све оно што је човек тај у писму написао, нису следи ђаволским лукавством произведене освете? Је ли га когод видео, да је са оптуженом икада разговарао? Па где, шта је то што на крају писма стоји и што се као неоспоран доказ наводи?! Спомен неког промичка косе, што га Анђелија Монсе на пресима носи. Зар се такве тајне не могу најлакшим пу-

тем н. пр. од собарице дознати? Зар није могао то исто сам г. Монсе или његова супруга пред својим добрим пријатељима споменити? При том може ли ко веровати да сакривци под својим сопственим именом дописују и писмима, која лако у туђе руке доспети могу, највеће тајне поверавају? Али нашто да се упуштам у домишљавања, кад ништа друго не треба да чиним, него да се са поносом само на њезину прошлост позовем и запитам: може ли јој ко грех какав пребацити; може ли је ко због преступа каквог бедити? Господо моја! не тражим ја живот моје клијентице, ја иштем њену част, и држим да ћете с тим правичност а не помиловање извршити; ја иштем задовољење за њу а не пресуду!

У својим последњим речима развио је бранилац необичну ватру и снагу. После беседе његове настаде мртва тишина, коју је тек каткад јецање оптужене прекидало.

Претседник повтори у неколико речи садржину целе ствари и поротници се опет повукоше у побочну одају. Дуже од по сахата саветоваху се а кроз цело то време владаше у судској дворани гробна тишина; са запетом пажњом очекиваше свако свршетак те ужасне драме.

Најзад отворише се врата; поротници дођоше лаганим кроком и озбиљним лицем у дворану натраг; обореном главом заузеше места а претседник поче да чита следећу пресуду:

„Случај овај не може се засад још правоваљано пресудити; оптуженица остаје до даљег под надзором.“

Светина се удали полагаано и безшумно. Беше као да се неки опћи дубоки уздицај кроз све празнију просторију отезаше. Овом приликом не рече држ. тужиоц своје противнику ни речице; озбиљно и немо удалио се одонуд.

Само се један човек радовао; само једног слушаоца лице издаваше радост и задовољство. То беше — Телард.

Једног вечера отворише се врата апсеничка и Анђелија упознаде у улазећем господина Теларда. Примила га је ладним, презирућим погледом.

Она је свој страх стишавала, што га при угледу човека тог осећаше, да му само своје грдно презирање осетити да.

— Госпо — започе овај, дошао сам да вас на моје речи опоменем.

Нећете да се сетите мог савета, ма да су проречени несрећни дани већ стигли. Ви трпите, али и ја трпим тако исто. Вама ће губитак част да однесе а мени љубав моје спокојство. Један само гласак са ваших усана повратиће ми мир и срећу, а једна опет реч избавиће вас од тог јада, од тужбе законске, од презирања светског. И опет нећете да изречете ту реч, а ја вам се заклињем Анђелијо, да вам нећу добрим примером предњачити.

— Мој господине, из моје мирноће можете увидети, да вам код мене ни обрицања ни претње ваше не могу користити. Ако истину говорите, да би вас само једне речи стало, да ми част, живот и срећу повратите, а то досад не учинисте, — ако сте гледали, где се патим и у јаду и чемеру растрзавам, где ме презирање заблуђене светине дубоко тишти, па се ви и сад, што ми остављен и презрен положај добро познајете, још устежете са спасоносном речи: онда се много мање грозим апса, мање се грозим гилотине, него ли тог црног срца, што вам у грудма бије и што је за тако ђаволске свирепости способно. Пре ћу овде вечито живети ил умрети, него што ћу према вама што друго осећати од грдног неизмерног презирања.

— Опомените се госпо, што сам вам сад при овом последњем нашем састанку рекао. Кад нећете да живот самном делите, то ћу потражити пут да смрт заједно делимо; ми ћемо заједно умрети, заједнички ћемо да претрпимо најстрашнију смрт, смрт на гилотини.

Анђелију прође као језа, али и то само за један тренутак. Она сакупи све силе своје и одговори тој ужасној претњи са тако ладним смешешњем, да је Телард сву наду изгубио, да ће је потрести моћи.

— Не бојим се ничега, господине мој, јер сам невина. Али баш ако и то мора да буде, ја сам готова и за то и у том облику смрт животу претпостављам.

— Смрт, али не срамоту. Помислите само на неизгладиву срамоту, што са таковој смрти узастопце долази.

— Па и ту ћу лакше сносити, него презирање, што би га морала сама према себи осећати, кад би се вама предала.

Телард се удали са беснећим и очајним боловима у срцу.

— Још ћемо се састати, беху му последње речи. (Свршиће се.)

Крчка на друму.

Приповетка Ивана Тургенјева.

(Наставак.)

За четврт часа беше Аћим пред госпођином кућом; тад заустави талиге, скочи с њих и појури у предсобје.

— Шта је сад? запита зачуђени лакај, који је донде седео на клупи и дремао и кога је Аћим пробудио.

— Госпођа! Ја се морам с госпођом разговарати.

— Да се није штогод догодило? запита га зачуђени лакај.

— Није ништа, али сад с места морам се с госпођом састати.

— Шта ти је човече! мрмљаше лакај, чије дивљење сваког тренута растијаше.

Аћим дође к себи... Њему је сад тако било, као да га је когод полио ладном водом.

— Молим те Петре Јевгратићу буди тако добар те кажи милостивој госпођи, да препокорни Аћим хоће за нешто да је пита...

— Добро! . . . казаћу јој; ама ми се чини да си се ошокао; чекај ту, промрмља лакај и оде.

Аћим спусти главу и био је као убијен. Његова смелост ишчезе, чим прекорачи госпођин праг.

Лисавета Прохоровна беше врло нерасположена, кад чу да је Аћим дошао. Тад одма зовну Кириловну.

— Ја га не могу примити, рече она узбуђено, кад Кириловна дође — ја му не могу погледати у очи. Шта ћу сад да му кажем? видиш, јесам ли ти казала, да ће он доћи — ја сам то знала, додаде Лисавета ожалашћено и збуњено.

— Зашто би га примили? одговори преспокојно Кириловна то сасвим није нужно. Молим вас госпођо, зашто би се ви због овог човека толико узнемиравали.

— Али како ћу га се курталимати.

— Врло лако, само ми допустите да се ја с њим разговарам.

Лисавета Прохоровна опет подиже главу.

— Учини ми ту љубав Кириловна. Говори с њим! кажи му . . . да . . . ја . . . бејех принуђена . . . сад ћеш ти знати шта треба да кажеш. Иди молим те. . .

— Молим вас милостива госпођо, будите без бриге, одговори Кириловна; зашкрипише јој ципеле и она оде из собе.

Не прође ни четврт часа, а зашкрипаше опет ципеле по ходнику

и Кириловна уђе опет у собу онако исто спокојна и расположена, као што је и изашла из собе.

— Сад, шта је? упита госпођа. Шта је с Аћимом?

— Ништа. Он вели, да све од ваше милости зависи, и жели вам свако добро и срећу.

— А зар се није тужио?

— Ама баш ни речице о томе. О чему би се тужио?

— Па зашто је дошао? промрмља Лисавета Прохоровна.

— Дошао је да вас замоли, да му уступите ону избу, коју је пређе имао; она је сасвим празна, само што у њој Петровић ноћива

— Разуме се, да ћу му дозволити, врло радо ћу му допустити! одговори живо Лисавета Прохоровна.

— И још му кажи да ћу га и наградити. Хвала, ти Кириловна! Видим да је Аћим добар сељак. Чекај Кириловна: — све дај му ово. И извади из свог асталата три рубље у банкима — на узми ово на му дај.

— На служби! одговори Кириловна, која се мирно врати у своју собу и остави паре у свој сандук који је био поред њене постеље и у коме је била њена штедионица, што је износила приличну суму.

Кириловна је умела, да умири своју госпођу, премда је њен разговор са Аћимом у ствари сасвим другојачији био. Ствар је овако била: Она је пустила Аћима к себи у собу. Најпре јој је Аћим онако збуњено казао, да он није дошао код ње већ код госпође, но најзад кад дође к себи уђе у Кириловнину собу. Он ју нађе саму. Кад у собу уђе, стаде до врата, наслони се на диван, отвори уста да говори... али не могаше.

Кириловна га погледа укочено.

— Аћиме Семоновићу, рече Кириловна, ви желите да видите госпођу?

Аћим климну главом.

— Није то тако, Аћиме Семоновићу. Што је свршено, оно се не мења, и ви би само милостиву госпођу узнемиравали. Она вас сад не може примити, Аћиме Семоновићу!

— Она неможе? повтори слабиим гласом Аћим и ућута.

Мало после продужи он: Крчма није више моја!

— Чујте Аћиме Семоновићу. Ја знам да сте ви увек били паметан човек. Милостива је госпођа крчму продала, и то се не може изменити. Сад, зашто би ми о томе тупили

зубе, кад ништа не помаже. Је л' тако?

Аћим, прекрсти руке на леђима. Кириловна продужи: боље би било, кад би ви милостиву госпођу замолили да вам уступи пређашњу собу...

— Дакле ја сам крчму зацело изгубио! повтори Аћим слабиим гласом, као и пре.

— Аћиме Семоновићу, немогу вам казати... ви то боље знате но ја...

— Јест. Бар... пошто је продата... крчма?

— То не знам, Аћиме Семоновићу, не могу вам казати... Али зашто стојите... Седите.

— Могу и стајати. Ја сам сељак; благодарим лепо.

— Зашто тако говорите, Аћиме Семоновићу? Ви и сељак! Ви сте трговац и нико се међ служитељима госпођиним не може с вама мерити. Не будите тако малодушни. Желите ли чашу чаја?

— О, не, благодарим, немојте се трудити! Дакле је ли Вама крчма остала? додаде Аћим, оставивши диван. Хвала вам за то. Молим за опроштење поштовану госпођу!

И окрену јој леђа и оде. А Кириловна оде у госпођину собу.

— Тако ја наједанпут постадох трговац! говораше сам себи Аћим, стојећи замишљен пред кућним вратима. Леп трговац! горко се осмехнувши. Шта ћу да радим! Ајдмо кући!

И заборавши на Наумова коња и таљиге, на којима је дошао, упути се Аћим пешке крчми. Не беше прошао ни једне врете, а баш поред себе зачу зврјање таљига.

— Аћиме, Аћиме Семоновићу! викаше неко. Подиже очи и опази познаника звонара Јефрема, коме је издепуто име Кртица. То беше мали човек са шиљатим носом и разрок. Он сеђаше у својим оклоцаним таљигама на једном дењку сламе и тераше своје кљусе.

— Идеш ли кући? упита он Аћима.

— Јест, кући. Одговори овај.

— Хоћеш ли да те повезем?

— Хоћу.

Јефрем се помакне и направи Аћиму мало места. Јефрем, који је био врло расположен, удараше пређицама слоје маторо кљусе, које престано врђаше главом.

Тако су се возали читаву врету и речи не проговорише. Аћим сеђаше са обореном главом, а Јефрем

певаше кроз нос неку песму и своје кљусе ђа потера, ђа заустави.

— Куда идеш тако гологлав, Семоновићу? упита наједанпут Јефрем Аћима, и не чекав одговор продужи; зацело си капу у јаслима забаровио, то ће зацело бити. Радо испијаш чаше и ја те зато водем, јер можеш добро да пијеш. Ниси ни убица, ни хуља, ни лењштина, већ си добар крчмар, ама пијаница, ваљана пијаница! Ти ваљда одавно знаш да је пијанство страст... Ура! продере се Јефрем колико га грло допашаше — ура, ура!

— Стојте, стојте! викаше неки женски глас — стојте!

Аћим се окрете, и виде, где нека жена преко поља тера таљиге, бледа и издрћана, да ју готово не могаше познати.

— Стојте, стојте! викну она изнова, машући рукама.

Аћим задрхта: познаде своју жену и скопа дизгене.

„Зашто би се зауставили?“ мрмљаше Јефрем — због једне жене да заустављамо таљиге. Не вреди ни труда!

Али Аћим заустави коња. У том тренутку Авдокија стиже, од прашине се не могаше познати.

— О мој татица, Аћиме Семоновићу! јецаше, она — и мене је отерао!

Аћим ју мирно погледа.

— Ура! викну Јефрем снова.

— Дакле и тебе је отерао? питаше Аћим.

(Наставиће се.)

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Многим нашим претплатницима истиче концем априла рок пренумерације. Стога их учтиво позивамо, да исту обновити изволе.

Претплата на „Зем. Гласник“ од маја стане

до конца јулија на ф. 1.25

„ „ октобра „ „ 2.50

„ „ децембра „ „ 3.35

за Србију је тромесечна цена 15 гр.

„Земунски Гласник“ остаће и одсад веран својој програму, и уредништво још више ће се трудити, да наш лист све бољим постане.

Уредништво.